

Старий Салтів: відновлення зовсім поруч з війною

29.05.2024

Фото: Сергій Бобок

Текст і фото – Сергій Бобок, зйомка – квітень 2024 р.

Старий Салтів – селище в Харківській області, що розташоване на березі Печенізького водосховища. Звідси до російського кордону – близько 18 км, до Вовчанська, в якому сьогодні вже йдуть бої українських захисників з російськими окупантами і який перед цим кілька місяців практично щодня знаходився під обстрілами – 27 км.

Російські війська окупували Старий Салтів у перші дні повномасштабного вторгнення, звільнили його сили оборони України на початку травня 2022 року. Деякий час росіяни обстрілювали селище з протилежного берега водосховища, де знаходяться кілька сіл, що входять до складу громади. За даними селищної військової адміністрації, внаслідок бойових дій у селищі було зруйновано або пошкоджено 59% будинків – 824 із 1404.

Саме на відновлення цього селища, в якому до війни, за словами керівника Старосалтівської СВА Антона Палєя, проживало близько 6 тисяч людей, була направлена велика частина грошей, виділених у 2023 році на ці потреби усього регіону. До першої черги відновлення увійшли 17 багатоквартирних житлових будинків, амбулаторія та Центр надання адміністративних послуг, що знаходяться в одній будівлі, а також місцева школа. На реалізацію цих проєктів виділено 320 млн гривень – в основному з Фонду відновлення. Місцеві бюджети лише частково фінансували проєктні роботи. Всього ж вартість робіт з відновлення тільки цих об'єктів складає 577 млн гривень – гроші, що залишилися, обласне керівництво сподівалося освоїти у цьому році.

Новини

Погода на Харківщині 2 жовтня

Ще двоє харківців стали Героями України. Один з них – посмертно

UGB (Укргазбанк) розширив перелік номерів телефонів для зв'язку клієнтів із контакт-центром банку

Двоє волонтерів постраждали у Харківській області від російського дрона

Сумна статистика вересня: найбільше авіаударів по Харкову від початку 2023**У День захисників та захисниць України в Харкові відбулося урочисте покладання квітів (фото)**

Клочківською та проспектом Перемоги на два дні обмежено рух трамваїв

Світло у Харкові (фото)

Погода на Харківщині 1 жовтня

Харків знову з вуличним освітленням – Терехов

Посадовця з Вовчанського району підозрюють у державній зраді та колабораціонізмі

Російські дрони продовжують полювати на мирних людей в Харківській області

Харків накрила імла

Двох людей поранили росіяни в селі Харківської області

Російська армія вдарила з авіації по Одноробівці у Харківській області (фото)

Інтерв'ю

Голова Харківської обласної військової адміністрації Олег Синегубов стверджував, що це тільки початок. «На наступний рік ми подали третю та плануємо четверту чергу. Це так само житловий фонд, так само заклади освіти, ну і так само заклади надання медичної допомоги. Ми плануємо, це десятки будинків будуть», – заявив Синегубов журналістам наприкінці листопада 2022 року.

Такий акцент на увагу до Старого Салтова очільник обласної адміністрації пояснював «стратегічною важливістю» цієї громади: «Із міста Вовчанська, коли проходить евакуація, люди частково виїжджають саме в Старий Салтів. І тут, звичайно, ми маємо налагодити і освіту, і надання медичних послуг, ну і, звичайно, ЦНАП. Тобто це основні послуги для населення».

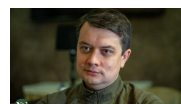
Житло та адмінбудови

У «першу чергу» відновлення потрапив будинок в центрі селища, в одному корпусі якого знаходиться Центр надання адміністративних послуг, в іншому – амбулаторія. Тендер на суму 61,55 млн гривень виграло ПП «Будівельно-проектна компанія «Форсайт». Видання [«Наші гроші»](#) виявило, що по деяких позиціях кошторису ціни перевищують ринкові. Після цього договір неодноразово коригувався, його сума знизилася до 50,97 млн гривень станом на квітень, але в процесі [додалися](#) ще [договори](#) на цей об'єкт – на сьогодні, за даними ХОВА, кошторис об'єкту складає 73,9 млн гривень.

За даними Харківської ОВА, на відновлення 17 багатоквартирних будинків та гуртожитку виділено 298 млн гривень. За даними місцевої влади, в них мешкали близько 1,5 тисяч людей. Антикорупціонери [писали](#) про випадки завищення цін у кошторисах принаймні в одному з цих будинків.

Житлові будинки мають сьогодні різний ступінь готовності. На двоповерхових будинках роботи вже завершені. «Там роботи вже закінчені, або майже закінчені, і чекають свого часу вводу в експлуатацію», – сказав начальник загального відділу селищної ради Костянтин Гордієнко.

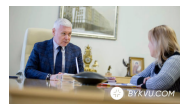

Дмитро Разумков – про виплати військовим, відновлення територій та політику під час війни

Діагнози путіна зрозумілі: параноїк та соціопат – експерт з

психології

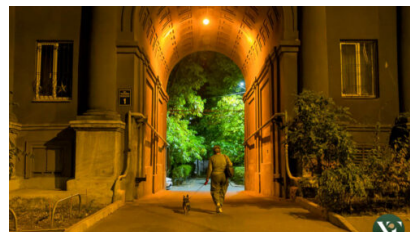
Секретар Харківської міськради Ігор Терехов: Кернес, я,

Аваков, Шумілкін, ми були «одне середовище»

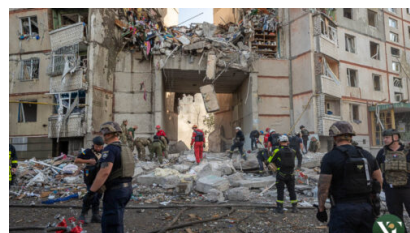
Фоторепортаж

У День захисників та захисниць України в Харкові відбулося урочисте покладання квітів (фото)

Світло у Харкові (фото)

Росіяни завдали по Харкову шість ударів керованими авіабомбами (фото)

Серед постраждалих у Харкові від

російської авіабомби – троє неповнолітніх (фото)

Харків та передмістя вразили чотири російські авіабомби ФАБ-250 (фото)

Фото: Сергій Бобок

Фото: Сергій Бобок

Фото: Сергій Бобок

На п'ятиповерхівках роботи тривають.

Фото: Сергій Бобок

Фото: Сергій Бобок

За [даними](#) обласної адміністрації, минулого року в Старому Салтові відремонтували чотири багатоповерхових будинки, ще 13 є перехідними на 2024 рік. У березні Синегубов [повідомив](#), що взимку активність будівельників на об'єктах відновлення була дещо послаблена «за умови нестачі фінансування, тому що було завершення бюджетного року». Але в деяких будинках люди жили під час відбудови і живуть нині – особливо це стосується двоповерхівок. Ті мешканці, з ким вдалося поспілкуватися, – якістю робіт задоволені. Після обстрілів в будинках були вибиті двері, вікна, пошкоджені кровлі, не було ані електрики, ані газу... Зараз будинки не впізнати – жителі кажуть, що в такому гарному стані вони не були навіть до війни.

Проте, сусіди не поспішають повертатися навіть після відновлення. За словами місцевих жителів, у 8-квартирному будинку по вул. Культури, 11 зараз живуть лише дві жінки – в двох квартирах. У сусідньому 16-квартирному будинку по вул. Культури, 12, живуть тільки у шести квартирах. Місцеві жителі кажуть, що частина колишніх мешканців не повертаються, зокрема, через відсутність у селищі роботи. Численні бази відпочинку та об'єкти рекреації, розташовані по берегах водосховища, були зруйновані та розграбовані російськими окупантами. До війни вони давали роботу частині місцевих мешканців та доходи – місцевому бізнесу. До того ж, окупанти

замінювали берегову лінію. Навіть підходити до водойми нині небезпечно – були випадки підриву рибалок на протипіхотних мінах. За словами представників місцевої адміністрації, розмінування цих територій наразі – справа неблизької перспективи. Також невідомо, чи безпечно у полях та лісах довкола – сапери наразі ще розмінують об'єкти інфраструктури.

Ще одна гостра проблема в селищі – відсутність централізованого водопостачання. Зараз більшість мешканців користуються водою, яку привозять за графіком у цистернах. Водовод, що подавав воду в селище, зараз непридатний для експлуатації. «Він був до війни у нас зношений, а обстріли дуже добавили, дуже багато поривів. Навіть якщо порива не було, то трубу сплющило. Зараз ведуться ремонтні роботи щодо нашого водогону, завдяки благодійним організаціям. Вони нам потроху допомагають – купляють нам трубу, яку ми власними силами через наше комунальне підприємство, КП «Салтівводоканал», замінюємо», – каже Гордієнко.

До повномасштабного вторгнення в територіальній громаді (окрім Старого Салтову, це ще 19 сіл) мешкало близько 8 тисяч людей. Після евакуації тут залишалося близько 230-ти. Навесні в селищі проживало вже близько 4,7 тис. людей, близько 700 з них – переселенці. Втім, після початку російського наступу на вовчанському напрямку у травні зі Старого Салтова знов почали виїжджати люди.

Школа без бомбосховища – чи можна в ній вчитися?

Наприкінці 2023 року Олег Синегубов заявляв, що ремонт школи планується завершити до 1 вересня 2024-го, до початку нового навчального року. «Далі, звичайно, плануємо безпечне освітнє середовище. Зараз проєктуємо захисну споруду, тобто бомбосховище для цього навчального закладу», – казав він.

У грудні 2023 року Департамент капітального будівництва обласної адміністрації [підписав договір](#) на виготовлення проектно-кошторисної документації будівництва захисної споруди на території ліцею з харківським ПП «Паллада» на 1,88 млн гривень. Потім договір корегувався. Згідно з останнім календарним планом, робочий проєкт мали завершити у квітні, його експертизу – у травні. Наприкінці квітня облادміністрація [повідомила](#), що проєкт все ще розробляється. Тендер на будівництво укриття станом на 20 травня ще не оголошений, і важко припустити, що за три місяці, що залишилися до нового навчального року, встигнуть його провести та ще й побудувати укриття. Так, тендер на будівництво бомбосховища школи-інтернату в Люботині [провели](#) наприкінці серпня 2023 року, 13 квітня облادміністрація [повідомила](#), що «роботи на бомбосховищі закінчені вже на 90%», але станом на кінець травня воно так і не введене в експлуатацію.

Зате оголошений тендер на демонтаж аварійної будівлі другого корпусу школи, що знаходиться поруч із сучасним. Ця двоповерхова будівля була побудована ще у 30-ті роки, постраждала від пожежі після Другої світової, відновлена, і знов зруйнована та спалена вже російськими окупантами. До повномасштабного вторгнення там розміщувалася підготовча група та перші класи школи. [Тендер на демонтаж будівлі](#), який оголосив відділ освіти, молоді та спорту Старосалтівської селищної ради, виграло ТОВ «Слобожанська будівельна компанія Саргон», вартість робіт – близько 1,84 млн грн.

До речі, [у додатку 5](#) до договору зазначено, що «у зв'язку з тим, що місце надання послуг згідно з цією тендерною документацією, знаходиться в безпосередній близькості від місця бойових дій, працівники виконавця повинні бути споряджені бронежилетами та захисними касками». Що свідчить про усвідомлення ризиків безпеки.

У серпні 2023 року Департамент капітального будівництва обласної адміністрації [підписав договір](#) на 193,95 млн гривень з тим же ТОВ «Слобожанська будівельна компанія Саргон». Фінансує роботи Фонд ліквідації наслідків збройної агресії. Харківський антикорупційний центр тоді ж [з'ясував](#), що «ціна на матеріали та устаткування завищені в рази». Як приклад, вони навели вартість закладених до кошторису твердопаливних котлів Marten Industrial-T MIT-250 – 756 тис. гривень. Водночас, антикорупціонери знайшли цінові пропозиції від дилерів втричі дешевше – 245 тис. гривень. На сьогодні [ціна](#) на цей котел не змінилася. Також мова йшла про завищену вдвічі ціну на щебень, труби в ізоляції, самовирівнювальну суміш, битумно-масляну мастику, навіть газон. Згодом додатковими угодами вартість робіт була знижена на 7,5 млн гривень – до 186,44 млн гривень.

«Для того, щоб розмовляти про це (офлайн-навчання), повинні хоча би відремонтувати школу. Коли вона буде вже відремонтована, тоді вже будемо розуміти, чи можемо офлайн, чи не можемо», – каже Гордієнко, відповідаючи на питання про можливість того, що до школи прийдуть учні. Навіть до активізації бойових дій на півночі регіону можливість очного навчання в школах тут не планувалася через безпекову ситуацію. В середині березня Синегубов [заявляв](#) журналістам, що зараз розглядається можливість відновлення очного навчання лише у частині шкіл двох північних районів області – Лозівського та Красноградського. Сьогодні туди не долітають російські ракети С-300, і діти у випадку повітряної тривоги мають час, щоб спуститися в укриття. Крім того, будуються дві підземні школи, що здатні витримати навіть пряме влучання балістичної ракети, на захід від Харкова – у Коротичі та Люботині. Їх планується завершити до початку літа, і після цього вони зможуть прийняти учнів. Наприкінці березня Служба відновлення [розірвала угоди](#) з підрядними компаніями щодо відновлення двох навчальних закладів області – у селі Циркуни (близько 20 км від кордону з росією) та у селищі Слатине (близько 14 км). «Наразі роботи проводити неможливо, оскільки обидва ліцеї знаходяться в зоні, яка потерпає від масованих обстрілів. Від часу оголошення тендерів до підписання угод безпекова ситуація в області значно погіршилася. Це підвищує ризик для людей, які можуть бути залучені до відбудови об'єктів, а також несе загрозу повторних руйнувань», – йдеться у повідомленні Служби. Зараз неподалік від цих населених пунктів знову тривають бойові дії.

Старий Салтів знаходиться приблизно на такій же відстані від кордону. Зараз він не потерпає від обстрілів в тій же мірі, що більш наближені до Вовчанська населені пункти, але навряд чи доводиться казати про безпеку. Ще у лютому сюди [прилітали](#) «Шахеда» – на щастя, обійшлося без жертв. А зараз під обстріл потрапляють населені пункти на протилежному боці водосховища.

Серед тендерів, що ініціювала сільрада, є «Послуги з проведення оцифрування зруйнованих будівель та споруд та розробка Дизайну архітектурного середовища селища міського типу Старий Салтів» [вартістю 0,99 млн гривень](#). В розділі запитань до процедури – тільки одне запитання: «У вас війна закінчилась? У Харківській області?» Це питання можна було б задати по всіх тендерах щодо відновлення

Старого Салтова. Резони місцевої влади можна зрозуміти: буде житло, школа, ЦНАП, амбулаторія – можливо, повернуться люди. Запрацює якийсь бізнес, будуть гроші в місцевому бюджеті, якісь перспективи в громаді. Але і в тих громад, де сьогодні проекти відновлення поставлені на паузу – ті ж мотиви, і вони теж домагалися початку работ. Виділення на Старий Салтів більше ніж півмільярда із 3,5 млрд грн загальної суми фінансування проектів відновлення для області, принаймні викликає багато запитань. Що це – наслідок відсутності чітких пріоритетів у розподіленні дуже обмежених під час війни державних грошей, марнотратство, задоволення чиїхось комерційних забаганок, прагнення створити зразково-показовий об'єкт попри очевидний ризик? Можна тільки припускати.

Матеріал вийшов в рамках конкурсу "Сліпа зона" Інституту розвитку регіональної преси.

Автор: Сергій Бобок

Поділитися цим:

Війна, Освіта, Регіон, Статті Старий Салтів, Харків

« У лікарні помер постраждалий внаслідок атаки росіян на харківський «Епіцентр»

Пошукові роботи у харківському «Епіцентрі» завершено: 19 загиблих »

Обговорити цю новину можна на сторінці ХарківTimes у [Facebook](#). Підпишіться на нас у [Telegram](#) та [Twitter](#) — і ви завжди будете в курсі найбільш цікавих та важливих новин Харкова й області.

Copyright © Харків Times, 2018-2024. Всі права захищені.

Видання «Харків Times» виходить за підтримки проекту стипендій від Лабораторії журналістики суспільного інтересу. Цей проект є складовою програми підтримки «Голоси України», яку координує Європейський центр свободи преси та медіа . «Голоси України» реалізується у межах ініціативи Ганни Арент і фінансується Федеральним міністерством закордонних справ Німеччини. Програма не впливає на редакційну політику «Харків Times» та зміст матеріалів, які публікує видання.

Цитування та відтворення будь-яких матеріалів або їх фрагментів в Інтернеті з веб-сайту Харків Times або його каналів та сторінок в соцмережах та YouTube дозволено лише за умови відкритого для пошукових систем гіперпосилання на відповідний матеріал не нижче першого абзацу. Цитування, використання та відтворення матеріалів в офлайн-медіа (зокрема у друкованих виданнях), мобільних додатках, SmartTV можливе тільки з письмового дозволу редакції. Редакція не завжди поділяє думку авторів. Матеріали у рубриці "Думки" публікуються в оригінальному вигляді, повну відповідальність за їх зміст несуть їх автори. Окремі публікації можуть містити інформацію, не призначену для користувачів до 18 років. Матеріали у рубриці "Новини компаній" розміщуються на правах реклами або на засадах некомерційного партнерства. Відповідальність за інформацію в них несуть особи та організації, що їх надали.

Головний редактор - Марія Коротаєва. E-mail: kharkivtimes@gmail.com
Редакція: +38 068 2888516